

senere Rancelliskrivelse af 9de Juni 1842 viser ogsaa, at man har tænkt paa denne Sag. Da kom Sunigrundloven 1849, og i den findes en Paragraf, som efter min Mening er en af de smukkeste, nemlig § 83, hvori der staar: „Alle Indskrænkninger i den frie og lige Afgang til Erhverv, som ikke ere begrundede i det almene Vel, skulle hæves ved Lov“; og det forekommer mig, at den viser i den Retning, at, forsaavidt Patentvæsenet ikke er grundet i Hensynet til „det almene Vel“, bør det „hæves ved Lov“. Det er altsaa det, som nærmest bliver at undersøge. Nu kunde man muligvis sige, at man derved vilde krænke en Eiendomsret; men deri tror jeg, at man tager feil; og jeg tror heller ikke, at den Mening vil finde mange Forsvægere heri. Danmark, at Opfinderen skal have en Eiendomsret. Han har ialtsind ingen naturlig Eiendomsret, men hvor der ikke findes en saadan, bør der neppe tilveiebringes nogen ved Kunst, Skabes nogen ved Lov. Det Spørgsmaal, om Opfinderen har en naturlig Eiendomsret, som jeg iøvrigt ikke skal komme videre ind paa, har været meget under Forhandling hos Nationaløkonomerne. At der ikke gives nogen saadan, hæveder f. Ex. den mest berømte nuværende Nationaløkonom Michel Chevalier, af samme Mening er en ældre Nationaløkonom, der har skrevet Hovedværket om Patenter, Fransmanden Renouard, har skrevet en Bog for 50 Aar siden, som endnu er Hovedværket. Afmøbsat Opfattelse er den Nationaløkonom, som var Ordfører i det franske Deputeretkammer, da Patentloven af 1844 blev gjenneført, Philippe Dupin. Den Opfattelse, han gjør gjældende, er omtrent den samme, som den høitagtede Regjering gjør gjældende i Motiverne til Lovforslaget, nemlig at „Indrømmelse af Monopol for en vis Tid er ligesom Prisen for en Kontrakt mellem Samsundet og Opfinderen“; men der er den uheldige Omstændighed derved, at Tiden og Prisen tages paa Slump, og at vi her røre os paa det økonomiske Omraade, hvor Prisen i hvert enkelt Tilfælde bestemmes af Konjunkturerne; og den, der i saadanne Tilfælde mener som i Lovbestemmelser altid at kunne træffe det Rette, træffer aldrig det Rette. At Opfinderen har en naturlig Eiendomsret, maa vistnok benægtes; derimod kan det vel indrømmes, at han har en Prioritetsret, ikke Proprietetsret. — Man har undertiden villet sammenligne Patentbeskyttelsen med den literære og artistiske Eiendomsret; men jeg tror rigtignok, at det er aldeles galt, og at der er en meget stor Forskjel paa disse Forhold. Jeg mener, at dette bør siges ved denne Leilighed, fordi Mand, som ellers kunde være tilbøjelige til at ophæve Patenterne, unblade det, for at ikke den literære Eiendomsret skal gaa med i Løbet med det Samme. Jeg tror ikke, at man behøver at nære Frygt i den Henseende; thi der findes virkelig en væsentlig Forskjel. Forbudet mod Eftertryk hindrer ingenlunde, at man bruger

Forfatterens Tanker og Billeder til Gaavn for Samsundet og videre Fremme for Videnskaben. Man behøver ikke ved den literære Eiendomsret at frygte en Patentjagt, og det er vist, at Fordelen ved Forbudet mod Eftertryk nyder altid Forfatteren eller Udgiveren, men Fordelene af Patent nyder derimod ikke altid den rette Mand. Naar en Arbejder ikke er sikker paa at faae sin Løn, idet nemlig Lønnen kunde tilfalde en Anden end Opfinderen, vilde man derved mindre synde med saadant Arbejde, og jeg tror, at det taler for, at Patenter maa snarere siges at hæmme end at fremme Opfindersomheden. Man begunstiger undertiden een Opfinder paa ti andres Besøstning. En Mand, som har udtalt sig meget bestemt i den Retning, er den engelske Lord Stanley, som har haft megen Leilighed til at synde med dette Spørgsmaal i en lang Narrække; han har været Medlem af og Formand for disse Kommissioner. Han gjør netop opmærksom paa, at der er en væsentlig Ulighed mellem den literære Eiendomsret og Patenter. Det er ikke muligt at vise to Bøger, som ere fuldstændig ens. Vi røre os paa et helt andet Omraade end det, der er Tale om her; nemlig det industrielle, og Grunden dertil er efter min Mening, at de industrielle Opfindelser tage Naturen i deres Tjeneste. Den Videnskab, som det kommer an paa her, er Naturvidenskaben, og vi vide, hvorledes den har gjort Mathematiken til sin Tjener; naar ikke den ene gjør en Opfindelse, vil den Anden gjøre den. Man kan paa en vis Maade sige, at visse Opfindelser ligesom ligge i Luften, man maa ikke tro, at Opfindelserne ville gaa tabt, om end den oprindelige Opfinder dør, den vil sikkert komme frem før eller senere. Ganske anderledes forholder det sig derimod paa det literære Omraade; der vil ikke nogenfinde kunne tænkes Værker som Shakespeares eller Holbergs eller en hvilken som helst endog den ubetydeligste Forfatters Værker, det er det Personlige, Individuelle, som ikke kan hindres af disse exakte Bestemmelser. — Jeg omtalte Lord Stanley og de Kommissioner, hvoraf han har været Medlem. Han blev netop Medlem af en Kommission, som skulde omordne Patentvæsenet, men ingenlunde afflasse det, og ikke desto mindre kom han til det Resultat, at det burde afflaffes; og hans 3 Hovedgrunde derfor vare: for det Første, at det var umuligt derved at belønne den, som fortjener det; for det Andet, at det var umuligt at lade Belønningerne staa i Forhold til Fortjenesten; og for det Tredie, at det var umuligt at hindre Patentgiveren i at gjøre stor Vret mod en Mængde Andre. — Jeg skal med det Samme meddele, hvorledes en berømt Nationaløkonom, Michel Chevalier, kom til den Opfattelse, at Patenter helst maatte afflaffes; han var i den franske Jury ved en af de store Londonerubstilinger, og han fortæller i Beretningen derom,